

# QUO VADIS?

Naslov uvodnika smo si izposodili iz zgodovinskega romana Nobelovca Henryka Sienkiewicza. Gre za zgodovinsko pripoved, prvič objavljeno leta 1864, ki se dogaja v času vladavine protislovnega rimskega cesarja Nerona v Rimu. »Mladi rimski patricij in vojak Mark Vinicij se nesmrtno zaljubi v prelepo Ligijo, kraljevsko hči ligijskega rodu, rejenko družine Avela Plavcija,« kot je zapisal eden izmed dijakov na spletu. Seveda ne bomo razpravljali o sami vsebini, ampak nam bo naslov za izhodišče tokratnega premisleka.

Kam greš ali kam gremo, je gotovo eno najpomembnejših vprašanj v življenju vsakega človeka. Pa ne samo človeka, ampak tudi družbe. Kam gre naša družba, civilizacija? To je še toliko bolj pomembno v sodobnem času, ko so se okrepile migracije in s tem neobhodno mešanje kultur. Tudi brez njih lahko opazimo, kako se v relativno kratkem času spreminjajo vrednote neke družbe že same po sebi, priseljenci pa so mogoče samo še dodatni dejavnik. Po eni strani bi vsi želeli biti svetovljani in polni naprednih pogledov, po drugi strani pa čutimo vse polno zavor, ki jih prinašajo sodobni družbeni izzivi, in se raje zatekamo k »dobri, stari« konservativnosti. Mogoče je tudi res, da je naša, lahko rečemo evropska kultura, nekako izgubila svojo bit, Evropejci pa svojo identiteto, ki se je gradila iz stare Grčije, prek Rima in krščanstva. Tako smo se znašli v nekakšni praznini, ko ne vemo, kam, ko ne želimo biti del tradicionalne evropske kulture (tako svetne kot posvetne), še manj pa želimo sprejeti drugačno, od drugod prinešeno kulturo. Morda se bojimo drugih in drugačnega, ker smo sami duhovno šibki! A kakor koli, v resnici gre za pomembna vprašanja, a odgovorov je malo in še do včeraj čislani nemški

»multikulti« ni več možnost prihodnosti, ampak stvar preteklosti.

Kam pa zdaj? Verjetno bo treba odgovor šele poiskati. Gotovo so za sožitje ljudi in kultur potrebni strpnost, spoštovanje, upoštevanje drugih in drugačnih, preprosto je treba na človeka gledati kot na človeka. Homo sum! A prav sodobne migracije v Evropo kažejo, da stari vzorci reševanja tega procesa enostavno ne delujejo več! Evropa ta trenutek nima pravega odgovora na migracijski pritisk.

V geografiji poznamo več delitev migracij, a vsem je skupno, da se ljudje selijo, premikajo z enega na drugo mesto bivanja, stalno ali začasno, zaradi različnih motivov, potreb in/ali pritiskov. V tej številki smo skušali vsaj deloma zaokrožiti tematiko tudi z vidika sprememb, ki jih prinašajo migracije, seveda pa smo mislili tudi na njihovo obravnavo v šoli. Prispevki so zatorej različni in segajo od tehtnih teoretičnih premislekov do praktičnih pedagoških izkušenj.

Jernej Zupančič analizira selitve v Sredozemlju in širše in že na tem primeru ugotavlja, da so selitve in njihova regulacija povsem upravičeno postale izjemno pomembna evropska tema, ker zadevajo vprašanja identitete, varnosti in ekonomije in zaradi posrednih učinkov korenito spreminjajo evropsko družbo. Zdi se, da se bodo selitve nadaljevale, s tem pa tudi konflikti med domačim in priseljenim prebivalstvom. Prispevek v treh sestavnih delih bo bralcu gotovo pojasnil kako vprašanje, prav tako pa za razmislek kakega tudi odprl.

Članek Boštjana Roglja ima ne samo obetajoč naslov *Miti in dejstva o beguncih in »begunski krizi«*, ampak tudi vsebino. Bralec lahko dobi dober vpogled v razlikovanje pojmov, kot so npr. migrant, begunec ali azilant, po drugi strani pa podatek, da je beguncev na svetu in tudi v bližini Evrope bistveno več, kot pa je število tistih, ki »trkajo« na evropska vrata.

Stanko Pelc je pregledal statistične podatke o migracijah, ki jih javno objavlja Statistični urad Republike Slovenije v spletni bazi SI-STAT. Osredotočil se je zlasti na meddržavne selitve, torej selitve med Slovenijo in drugimi državami, in se ob tem ozrl še na učna načrta za osnovno šolo in gimnazijo. Ja, za uresničevanje nekaterih



**Dr. Anton Polšak**

Zavod RS za šolstvo  
anton.polsak@zrss.si

tam zapisanih ciljev bo treba poseči tudi po analizi tovrstnih podatkov!

Še bolj na pedagoško področje sega prispevek Mojce Ilc Klun z naslovom Vključenost tematik slovenskega izseljenstva v pouk geografije. Avtorica obravnava pregled vključenosti tematik slovenskega izseljenstva v pouk geografije in pri tem izpostavi vključenost omenjenih tematik tako v učne načrte za pouk geografije kot učbenike, obenem pa predstavi tudi nekaj bistvenih ugotovitev iz raziskave med učenci glede poznavanja in zanimanja za tematike slovenskega izseljenstva.

Mojca Kelbič Đajić razmišlja o migracijah, njihovih vzrokih in oblikah ter stališčih do njih oz. kako jih argumentirano obravnavati v šoli. Pri tem izpostavi cilje gimnazijskega učnega načrta in pomen razvijanja ustreznega odnosa do vprašanj obravnavane teme.

Ajda Flisar razmišlja o integraciji priseljencev v krajevno okolje na podlagi svojih, v glavnem zelo pozitivnih, izkušenj, ki jih je pridobila kot dijakinja programa mednarodne mature na Gimnaziji Bežigrad.

Kar preveč besed bi bilo napisanih o migracijah, pa čeprav gre tokrat za tematsko številko, če ne bi na koncu strokovne prispevke zaokrožil še prispevek Špele Bregač o rabi ločil pri geografiji. Bere se skoraj kot napet roman!

Seveda tudi tokrat ne manjkajo nepogrešljive novice in pedagoški orehi Igorja Lipovška ter nekaj podatkov o vetrnih elektrarnah v Sloveniji izpod peresa urednika te revije.

Pa prijetno branje!

*Anton Polšak*

## Državna predstavitev raziskovalnih nalog

Štirinajstega maja je v Murski Soboti potekalo 52. državno srečanje mladih raziskovalcev. Pripravila ga je Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Po situ območnih srečanj se je na državno srečanje na področju geografije uvrstilo 10 osnovnošolskih in 7 srednješolskih nalog, ki jih je pripravilo 29 učencev in dijakov ter 23 mentorjev. Na državno srečanje so se uvrstile naloge:

- Pojav zdomstva na območju občine Cankova – OŠ Cankova (srebrno priznanje),
- Svetlobna onesnaženost na območju Studenci Občine Maribor – OŠ Janka Padežnika Maribor (bronasto priznanje),
- Zaklonišča v mirnem času – OŠ Tabor I Maribor (bronasto priznanje),
- Degradirana območja v Trziču – OŠ Bistrica Trzič (zlato priznanje),
- Izseljevanje iz Bele krajine – OŠ Komandanta Staneta Dragatuš (bronasto priznanje),
- Razlike v sestavi izbranih živil med vzhodnim in zahodnim trgom – OŠ Gustava Šiliha Velenje (srebrno priznanje),
- Unescova dediščina pri nas – OŠ Riharda Jakopiča Ljubljana (bronasto priznanje),
- Kam pa zdaj – OŠ Polje Ljubljana (srebrno priznanje),
- Nasledstvo na kmetijah – OŠ Kidričevo (zlato priznanje),
- Kaj vpliva na gospodarski razvoj Slovenije – OŠ Frana Albrehta Kamnik (bronasto priznanje);
- Do kolikšne mere zdraviliški turizem vpliva na razvoj v pomurski regiji s poudarkom na obdobju po letu 1991 – Gimnazija Bežigrad Ljubljana (bronasto priznanje),
- Prisotnost bobra ob reki Ščavnici – Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer (zlato priznanje),
- Potencial slovenskega kmetijstva in njegova prihodnost – II. gimnazija Maribor (srebrno priznanje),
- Katalonske sanje – II. gimnazija Maribor (bronasto priznanje),
- Trajnostni razvoj Trbojskega jezera – Biotehniški center Naklo (srebrno priznanje),
- Vrtače Rampolj in okolice v kamniški občini – GSŠ Rudolfa Maistra Kamnik (zlato priznanje),
- Uporaba mobilnih aplikacij za kartiranje japonskega dresnika na poti ob Savi med Črnučami in Sneberjami – Gimnazija Šentvid Ljubljana (srebrno priznanje).



Raziskovalci z zanimanjem poslušajo tudi predstavitev ostalih tekmovalcev.